

Jānis Vasarietis

1922.gada 3.augusts – 2024.gada 27.maijs

Iedvesmas piemērs - mūžs ģimenei, skolai, nācijai un valstij

27.maijā 101 gada vecumā mūžībā aizsaukts Jānis Vasarietis - (dzim.Zommers) mūsu ģimnāzijas 1941.gada absolvents. Mūsu priekšā piedzīvojumiem bagāts, varens un laimīgs mūžs. Tāpēc jebkuram no mums ir milzīgs izaicinājums un atļaušanās aprakstīt Jāņa Vasarieša dzīves gājumu dažos teikumos. Vieniem būs stāsts par Jāni Vasarieti kā fizikas un ķīmijas skolotāju, otriem, piemēram, Latvijas liliju audzētāju biedrībai “Lilium Balticum” – par slavenu liliju selekcionāru no 1958.gada. Mums varētu pievienoties, piemēram, Latvijas mazpulku organizācijas dalībnieki, kuriem viņš atklāja daudz ko no liliju audzēšanas noslēpumiem un Slokas pamatskola, kurā viņš iedibinājis sava tēva – Neatkarības kara Lāčplēša Kara ordeņa kavaliera Fridriha Zommera vārdā nosaukto balvu.

Rīgas Valsts vācu ģimnāzijai ir savs ļoti svarīgs, pat aizraujošs stāsts par skolas 17.izlaidumu. Mūsu skolas 102 gadu ilgajā vēsturē tas bija viens no tiem, kurus mēdz saukt par liktenīgajiem. Jānis Vasarietis iesāka savas skolas gaitas kā neatkarīgas valsts patriotiski noskaņots pilsonis ar skaidru nodomu strādāt savas valsts labā, tomēr 1940./ 1941.mācību gadā bija spiests pakļauties svešas varas rīkojumiem un pavēlēm.

Rīgas Valsts vācu ģimnāzijai tās pastāvēšanas vēsturē ir svarīgs jebkurš no vairāk nekā 7000 absolventiem. Tomēr ir tikai viens Jānis Vasarietis, kas vairākus gadu desmitus (faktiski pēc valsts neatkarības atjaunošanas) saglabāja un arī uzturējis visciešāko saikni ar savu skolu, neskatoties uz to, ka bija sācis mācības tajā 1936.gadā (toreiz Rīgas 2.Valsts ģimnāzija) un beidzis 1941.gadā (nosaukums padomju gados – Rīgas 5.vidusskola). Triju Zvaigžņu ordeņa kavalieris no 1999.gada J.Vasarietis pats ļoti personīgi iemieso saikni starp diviem Latvijas valsts neatkarības posmiem. Iespējams- tieši šī apziņa varētu bijis tas dzinulis, kas ir mudinājis viņu veidot un uzturēt spēkā sadarbību starp absolventu un skolu, kāda vien ir iespējama. Līdz pat 2016.gadam J.Vasarietis bija klāt gandrīz visos ģimnāzijai nozīmīgākajos notikumos – skolas dibināšanas dienā 19.septembrī, Žetonu vakaros (arī viens no pirmajiem ģimnāzijas Zelta žetona kavalieriem) un izlaidumos.

Svarīgākais - viņa dzīve tagad ir uzmundrinošs un iedvesmojošs piemērs tam, kā saglabāt darba spar un dzīves prieku. Liekas- tieši asprātība, optimisms un apķērība palīdzēja viņam daudzās dzīves situācijās gan Otrā pasaules kara gados un GULAG'a nometnēs, kad, kā viņš pats izteicies, viss karājies mata galā, gan strādājot un rūpējoties par savu ģimeni tā saucamajos padomju laikos. Blakus tam viņš vienmēr gribēja dalīties savā priekā par dzīvi un ar sava darba rezultātiem. Vienā no savām intervijām jau 90 gadu vecumā viņš joka formā definēja savu dzīves moto – “Jā, esmu īpatnējs un rosīgs vecītis!” No viņa staroja gandarījums par padarīto un spēja nodot savas zināšanas un pieredzi jauniešiem. Domājams- daudzi atcerēsies viņa prasmi padarīt jebkuru pasākumu atmiņā paliekošu. Mēs noteikti atcerēsimies, ka 2006.gadā J.Vasarietis nāca ar ideju dibināt ceļojošo Pūces

balvu - ģimnāzijas atzinību vidusskolēnam par skolas vārda cildināšanu un slavas spodrināšanu. No 2007.gada bez J.Vasarieša klātbūtnes šī balvas pasniegšanas ceremonija nebija iedomājama, tāpat kā bez kārtējās joku un asprātības devas, kas dažkārt iedarbojās daudz efektīvāk nekā ikdienas pamācības. Tā bija J.Vasarieša kunga *stihija*, un viņam vienmēr atradās īstie vārdi.

Pirms vairāk nekā 10 gadiem viņš nodeva ģimnāzijas muzejam daļu no sava personīgā arhīva ar fotogrāfijām, vēstulēm un pārdomu rakstiem. Viņa dzīves stāsts ir iezīmēts muzeja ekspozīcijā, ģimnāzijas simtgadei veltītajās dokumentālajās filmās, kā arī grāmatās un rakstu krājumos. Tas ir labs pamats, lai turpinātu Jāņa Vasarieša dzīves un unikālā darba mūža pētniecību. Par leģendu viņš kļuva jau dzīves laikā. Tagad mums jāparūpējas, lai Jāņa Vasarieša un arī viņa tēva Fridriha Zommera dzīves stāsts paliktu Latvijas vēsturē uz visiem laikiem!

Tekstu sagatavoja: Māris Zvaigzne, ģimnāzijas vēstures skolotājs un muzejpedagogs

Pielikums

Fotogrāfijas un dokumenti no Rīgas Valsts vācu ģimnāzijas muzeja krājuma

Saraksts 1940/41. g. absolventu zēnu nārdi:

RĪGAS DZIRNAVNIKS

1. P. Pritsis	14. J. Pjencis	27. E. Jakobsons
2. J. Ģemsis	15. O. Vēnbergs	28. G. Kunnošs
3. E. Gūtmanis	16. J. Fīters	29. V. Dēkēns
4. V. Vēnbergs	17. E. Dēkēns	30. K. Natuzels
5. K. Lācis	18. A. Gobis	31. E. Kiedins
6. R. Bertulsons	19. A. Grēnbergs	32. E. Ēģelis
7. L. Eņģis	20. V. Zālīte	33. V. Saurins
8. A. Ģegurs	21. J. Vasarietis	34. J. Leģnieks
9. K. Zeltēns	22. J. Brūka	35. L. Zālītis
10. V. Treibahs	23. J. Pūrens	36. L. Alders
11. V. Rormanis	24. H. Elksnis	37. E. Šifers
12. N. Sidorovs	25. M. Bērziņš	38. E. Šmēmanis
13. A. Līpsts	26. G. Hirsfelds	

J.Vasariēša sagatavots 1940./1941. mācību gada zēnu klases absolventu saraksts. Par klases biedriem, kurus cienīja un mīlēja, un vienmēr atcerējās viņu likteņus. 21. šajā sarakstā – J.Vasarietis.

Izlaidums Rīgas 5.vidusskolā 1941.gada 20.jūnijā.

Jānis Vasarietis - Vācijas gaisa spēku Latviešu nakts bumbvedēju pulka štāba kareivis savā kāzu dienā 1943.gadā.

Attēlā- Jānis Vasarietis Pūces balvas pasniegšanas laikā.

Pūce - Rīgas Valsts vācu ģimnāzijas atzinības balva skolēniem par skolas slavas spodrināšanu. Balva pirmoreiz pasniegta 2007. gada 19. septembrī. Balvas idejas autors un sponsors - skolas 1941. gada absolvents J. Vasarietis.

Mākslinieks - 1986. gada absolvents Agris Kramiņš.

Jānis Vasarietis kā liliju audzētāju biedrības “Lilium Balticum” dalībnieks.

Jānis Vasarietis ģimnāzijas skolotāju vidū.